

De toegevoegde waarde van de aangifte VPB en IB-winst via SBR-berichten voor benchmarking

Dr. E. Melse MBA en dr. J.W.J. Weltevreden¹

Sinds 1 januari 2013 moeten bedrijven – of hun accountants, administratiekantoren of belastingadviseurs – de aangifte VPB en IB-winst indienen via een nieuwe elektronische standaard: Standard Business Reporting (SBR). In deze bijdrage wordt het belang van deze procesinnovatie besproken in het licht van het gebruik van gegevens uit SBR-berichten, zoals die voor de aangifte VPB en IB-winst, voor benchmarking en het beoordelen van MKB-kredietwaardigheid.

1. Inleiding

Voor het indienen van de aangifte VPB en IB-winst hoeven ondernemingen sinds 1 januari 2013 niet langer gebruik te maken van webformulieren of papieren documenten. De Belastingdienst gebruikt hiervoor een nieuwe elektronische standaard: Standard Business Reporting, kortweg SBR. De system-to-systemaangifte VPB en IB-winst is mogelijk via een SBR-bericht. Met SBR is de uitwisseling van gegevens met de Kamer van Koophandel, het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en banken ook rechtstreeks mogelijk via software in gebruik bij intermediaire dienstverleners zoals accountants, administratiekantoren en belastingadviseurs. Het Ministerie van Economische Zaken verwacht dat de invoering van SBR tot 2015 een lastenverlichting gaat opleveren voor het Nederlandse bedrijfsleven van circa 500 miljoen euro.²

Het verplicht gestandaardiseerd en digitaal aanleveren van gegevens aan de uitvragende partijen, zoals de Belastingdienst, zal vanwege de noodzakelijke investeringen voorsnog op korte termijn vooral (positieve) gevolgen hebben voor de uitvragende partijen zelf en de werkwijze van de intermediaire dienstverleners. Om ondernemend Nederland de vruchten te laten plukken van SBR is de ontwikkeling van additionele diensten wel een vereiste. Benchmarking via SBR wordt als één van de meest interessante mogelijkheden gezien door ondernemers en inter-

mediairs.³ Voor het bedrijfsleven biedt branchespecifieke benchmarking via gegevens uit SBR-berichten in potentie een viertal belangrijke voordelen:

1. administratieve lastenverlichting bij het verzamelen van gegevens,
2. grotere betrouwbaarheid van de benchmarks aangezien meer ondernemingen gemakkelijker gegevens kunnen aanleveren,
3. meer frequente benchmarking naast de jaarrekening, en
4. vergelijking van het eigen bedrijf met de branchecijfers.

Daarnaast willen de minister van Economische Zaken en de minister van Financiën informatie over de kredietwaardigheid binnen het MKB verbeteren en ontsluiten door gebruik te gaan maken van de SBR standaard.⁴ Het kabinet stelt vanuit het *Aanvullend Actieplan Mkb-Financiering* € 5 miljoen beschikbaar om te komen tot een plan van aanpak met de betrokken partijen, zoals MKB-Nederland, de Kamer van Koophandel, financiers en dienstverleners op het gebied van MKB-kredietinformatie. Hierbij is de ervaring in 2013, met de ontvangst bij de Belastingdienst van de aangifte IB-winst 2012 en VPB 2012, een goed voorbeeld van de potentie die SBR-berichten kunnen hebben als gegevensbron.⁵ Echter, de Belastingdienst is de enige uitvragende partij met een totaalbeeld van het MKB die waarde kan toevoegen aan een project om de financiële positie te verbeteren van het midden- en kleinbedrijf in Nederland. In deze bijdrage wordt aangegeven in welke mate gegevens uit de aangifte IB-winst en VPB gebruikt kunnen worden als gegevensbron voor benchmarking en voor informatie over de kredietwaardigheid binnen het MKB.

2. SBR

Standaard Business Reporting is de term die internationaal wordt gebruikt voor de vaste afspraken over het aanleveren van rapportages aan overheden of banken. Om de regeldruk voor het bedrijfsleven te verminderen heeft een aantal regeringen besloten SBR in te voeren. Hiervoor moet allereerst een gemeenschappelijke classificatie (taxonomie) worden gedefinieerd. Dit maakt het voor informatiesystemen mogelijk bedrijfseconomische gegevens zodanig te coderen

1 Dr. Melse is senior researcher en projectleider SIA/RAAK-onderzoeksprogramma 'SBR in bedrijf' bij CAREM en Instant Reporting van de Hogeschool van Amsterdam (HvA). Ook is hij docent Accountancy aan de HvA. Dr. Weltevreden is lector online ondernemen aan de HvA en is voorzitter van CAREM, dat deel uitmaakt van het domein Economie en Management/HES van de HvA.

2 *Programma Regeldruk Bedrijven 2011-2015*, Ministerie van Economische Zaken, 2011, s.l. Opvraagbaar: <http://bit.ly/1nogxG7>.

3 E. Melse en J.W.J. Weltevreden, *SBR in Bedrijf. Een onderzoek naar de mogelijkheden van Standard Business Reporting voor MKB-bedrijven in Nederland*. Economie en Management / HES, Centre for Applied Research on Economics & Management (CAREM), Amsterdam 2013. Opvraagbaar: <http://bit.ly/W9OQa5>.

4 *Aanvullend Actieplan Mkb-Financiering*, Ministerie van Economische Zaken, Kamerbrief 2014Z13123, 8 juli 2014. Opvraagbaar: <http://bit.ly/1sqZyJw>.

5 O. Roelofsen, J. Hirscher en C. van der Lande. *Het kleinbedrijf. Grote motor van Nederland. Het Nederlandse kleinbedrijf in zwaar weer & 10 maatregelen voor duurzame groei*. Ministerie van Economische Zaken en McKinsey & Company, 2014, s.l. Opvraagbaar: <http://bit.ly/1qROXGx>.

dat ze ook door andere systemen kunnen worden verwerkt. In deze codering staat een bepaald getal voor een financieel feit met een bepaalde status, bijvoorbeeld de omzet in euro's van een onderneming van een bepaald jaar.

2.1. SBR als standaard

Met SBR kunnen bedrijven financiële rapportages als de jaarrekening uitwisselen via XBRL (eXtensible Business Reporting Language), een wereldwijd geaccepteerde standaard voor het uitwisselen van zakelijke gegevens via internet. De International Financial Reporting Standards Foundation (IFRS Foundation) streeft er daarbij naar om bij de kapitaalmarkten betrokken bedrijven en organisaties te voorzien van gemeenschappelijke standaarden voor financiële en bedrijfsrapportages. Sinds 2013 moeten grote Amerikaanse ondernemingen die op basis van IFRS rapporteren hun jaarrekening deponeren in XBRL bij de Securities and Exchange Commission (SEC). De IFRS Foundation ontwikkelt deze standaarden in samenwerking met de International Accounting Standards Board (IASB), waarvan voormalig minister van Financiën Hans Hoogervorst momenteel voorzitter is. Het doel daarbij is uiteindelijk een wereldwijde harmonisatie van de methodologie en technologie voor het administreren en rapporteren van financiële resultaten. Standard Business Reporting wordt internationaal in toenemende mate door overheden verplicht gesteld en is op dit moment al in meer dan 25 landen in gebruik. Onder andere in de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk, Australië, China, Canada, India, België, Japan, Singapore, Brazilië, Denemarken, Duitsland, Ierland en Spanje is XBRL verplicht gesteld voor het aanleveren van rapportages aan de overheid.⁶

2.2. SBR voor gegevensuitwisseling

Het doel van SBR is om de financiële gegevensuitwisseling te standaardiseren, te normaliseren en te optimaliseren.⁷ SBR omvat daartoe enerzijds *technologische aspecten* die digitale communicatie mogelijk maken en anderzijds *organisatorische aspecten*, zoals de wijze waarop gegevens worden verzameld en verwerkt, alsmede het vastleggen van bevoegdheden om deze gegevens te verwerken en door te sturen. Bij de bedrijfseconomische communicatie moet de kwaliteit van de gegevens gegarandeerd zijn, gegeven de fiscale en maatschappelijke verantwoording over de bedrijfsresultaten.⁸ Intermediairs zoals accountants, administratiekantoren en belastingadviseurs hebben een belangrijke rol bij SBR. Aangezien zij vanuit hun dienstverlening

de administratie, rapportage en advisering verzorgen bieden zij hun klanten, de ondernemers, de voor rapportage via SBR noodzakelijke zekerheid over de kwaliteit van de informatie. Dit geldt bijvoorbeeld voor het indienen van belastingaangiften of het deponeren van de jaarrekening bij de Kamer van Koophandel via SBR. Zowel bij de financiële administratie, het opstellen van de jaarrekening als bij het verzorgen van de belastingaangifte zal de overstap op SBR zorgen voor tijdwinst en kwaliteitsverbetering, aangezien administratieve werkprocessen verder kunnen worden geautomatiseerd.⁹

2.3. Onderzoek naar SBR in Nederland

Op initiatief van de Rijksoverheid hebben banken, intermediairs en softwareleveranciers de afgelopen jaren in het zogeheten Standard Business Reporting Programma met overheidsinstanties samengewerkt aan de ontwikkeling van de digitale infrastructuur voor SBR.¹⁰ SBR wordt gefaseerd ingevoerd voor diverse (financiële) rapportagestromen, te beginnen bij de aangifte vennootschapsbelasting (VPB) en inkomstenbelasting (IB-winst). Nu SBR een feit is, rijst de vraag in hoeverre het Nederlandse bedrijfsleven ook zelf kan profiteren van de mogelijkheden van deze procesinnovatie. Binnen de Hogeschool van Amsterdam (HvA) volgt het expertisecentrum Instant Reporting al ruim vijf jaar intensief de ontwikkelingen op het gebied van SBR. Binnen het onderwijsprogramma van de opleiding accountancy, bedrijfseconomie en fiscaal recht en economie worden studenten voorbereid op het gebruik van SBR via een digitale leeromgeving.¹¹ Eind 2010 constateerde de HvA dat veel MKB-bedrijven twee jaar voor de geplande invoering van SBR nog nauwelijks op de hoogte waren van deze procesinnovatie.¹² Daarom is sindsdien meerjarig onder-

9 G. Botteman, 'Digitaal dossierbeheer en werkprogramma's voor intermediairs (accountants-, administratie-, en belastingadvieskantoren)', *De Accountant* mei 2014, p. 1-4. Opvraagbaar: <http://bit.ly/1pAvYiH>.

10 Naar het zich laat aanzien neemt het aantal overheidsinstellingen toe dat gebruik zal gaan maken van SBR-berichten. Zie hiervoor de *Roadmap SBR op weg naar 2020*, SBR Programma, 2014, s.l. Opvraagbaar: <http://bit.ly/1kCzpXp>.

11 Opvraagbaar: www.arvum-accountants.nl.

12 Het onderzoek is gefinancierd met een RAAK-subsidie van de Stichting Innovatie Alliantie voor meerjarig onderzoek naar de implicaties van SBR voor het MKB. Het onderzoek is uitgevoerd door het expertisecentrum Instant Reporting en het lectoraat Online Ondernemen van het Centre for Applied Research on Economics & Management (CAREM), Hogeschool van Amsterdam in samenwerking met BOVAG, KVGGO, KHN-BHC, UNETO-VNI, XBRL-Nederland, Novak, Deloitte, GBNED en Pro Management Software. In totaal zijn 96 accountantskantoren met circa 19.000 MKB-klanten en 24 brancheorganisaties met circa 37.000 leden ondervraagd. De Hogeschool van Amsterdam wil met dit onderzoek nadrukkelijk de discussie bevorderen tussen brancheorganisaties, Rijksoverheid, banken, intermediairs en leveranciers van fiscale en financiële administratiesoftware over wat SBR het MKB te bieden heeft.

6 XBRL.org, 2014. Opvraagbaar: www.xbrl.org/knowledge_centre/projects.

7 M. Schippers en V. Verhoeven, *XBRL vanuit technisch perspectief*, GloMidCo, Utrecht 2012.

8 E. Melse en E. Rietstap, *Bedrijfseconomisch communiceren*, Noordhoff Uitgevers B.V., Groningen 2012.

zoek gedaan naar de implicaties en mogelijkheden van SBR voor het MKB.¹³

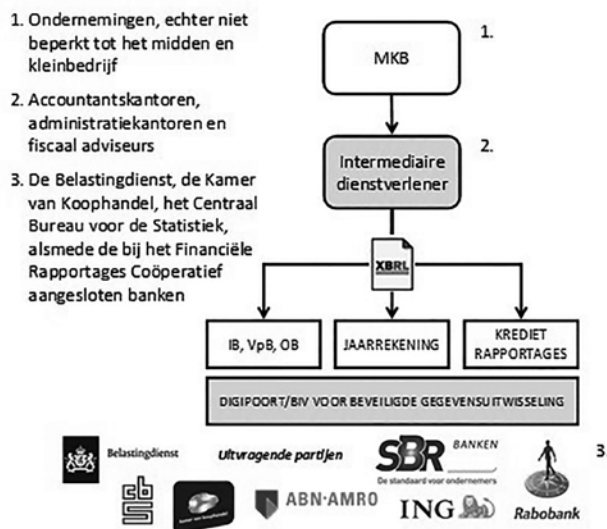
3. SBR informatieketen

De SBR-informatieketen bestaat uit de partijen die zijn betrokken bij het rapportageproces naar een uitvragende partij. In het voorbeeld van de Belastingdienst is dit een belastingplichtige ondernemer of onderneming, de accountant of fiscalist (figuur 1). Maar ook de Kamer van Koophandel, het CBS en de bij het Financiële Rapportages Coöperatief (FRC) aangesloten grootbanken, ABN AMRO, ING en Rabobank, maken daarvan deel uit.¹⁴ Echter, we moeten de SBR-informatieketen ook zien als de weg waarlangs gegevens worden getransporteerd van de bron, de ondernemer, naar de ontvanger. In het voorbeeld van de aangifte VPB en IB-winst is dat vanzelfsprekend de Belastingdienst.

3.1. Aanlevering van SBR-berichten

In de huidige SBR-informatieketen wordt meestal alleen beschreven op welke wijze een SBR-bericht wordt verstuurd naar de uitvragende partijen.¹⁵ De functionaliteit van de door een intermediaire dienstverlener gebruikte software bepaalt in hoeverre een rapportageproces geautomatiseerd kan verlopen tot aan het moment waarop een SBR-bericht kan worden verstuurd, zoals bijvoorbeeld de aangifte VPB naar de Belastingdienst.¹⁶ Om een SBR-bericht naar een uitvragende partij te kunnen versturen, heeft de overheid een elektronische transactiepoort ontwikkeld, de zogeheten *Digipoort*, waarmee de beveiliging van de gegevensuitwisseling wordt gegarandeerd (figuur 1).¹⁷ De verzender moet het SBR-bericht wel digitaal ondertekenen met behulp van een PKI-overheidscertificaat dat bij wet dezelfde rechtsgeldigheid heeft als een handgeschreven handtekening.¹⁸ De ondernemer merkt in principe weinig van de techniek

achter de procedure om SBR-berichten te verzenden naar de Belastingdienst en andere uitvragende partijen. Wel is het noodzakelijk dat de ondernemer hiervoor toestemming geeft aan zijn intermediair. Kenmerkend voor de huidige informatieketen voor het versturen van SBR-berichten is dat de gegevensuitwisseling in principe slechts in één richting verloopt, namelijk van het MKB via hun intermediairs naar een uitvragende partij.

Figuur 1. Huidige informatieketen voor het versturen van SBR-berichten naar uitvragende partijen.

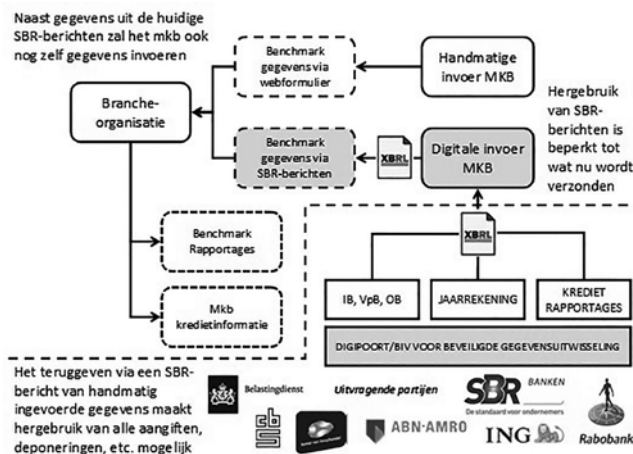
3.2. Hergebruik van SBR-berichten

De toegevoegde waarde van SBR voor ondernemers en hun intermediairs is, dat met het eenmalig doorlopen van een rapportageproces, bijvoorbeeld het samenstellen van de jaarrekening, dezelfde gegevens uit de rapportagesoftware kunnen worden hergebruikt. De winst is in potentie allereerst te behalen door de tijdsbesparing bij het maken en versturen van (verplichte) rapportages naar uitvragende partijen. De winst in tijd wordt voor de ondernemer nog groter als SBR-berichten ook gebruikt gaan worden voor benchmarking. Als het bedrijf of de intermediair meewerkt aan benchmarking-enquêtes van de eigen branchevereniging dan bespaart SBR tijd die anders wordt gebruikt voor het invullen van formulieren of spreadsheets.

De SBR-infrastructuur biedt ondernemingen in potentie ook het voordeel van het hergebruik van bedrijfseconomische en financiële gegevens uit SBR-berichten. Dit betekent dat de intermediair dit zou kunnen versturen naar een brancheorganisatie met toestemming van de ondernemer (figuur 2, digitale invoer). Op basis daarvan kan de bran-

13 E. Melse en J.W.J. Weltevreden, *Benchmarken met SBR. Een onderzoek naar de benchmarking mogelijkheden via Standard Business Reporting voor het MKB in Nederland*. Economie en Management / HES, Centre for Applied Research on Economics & Management (CAREM), Amsterdam 2014. Opvraagbaar: <http://bit.ly/1m44r91>.
 14 G. Bottemanne, 'Digitaal dossierbeheer en werkprogramma's voor intermediairs (accountants-, administratie-, en belastingadvieskantoren)', *De Accountant* mei 2014, p. 1-4. Opvraagbaar: <http://bit.ly/1pAvYiH>.
 15 M. van Hilvoorde, 'De beheersing van de XBRL-rapportageketen. Het perspectief van de rapporterende organisatie', *Maandblad voor accountancy en bedrijfseconomie*, 2008, jaargang 82, nr. 6, p. 280-289.
 16 E. Melse en E. Rietstap. *Bedrijfseconomisch communiceren*, Noordhoff Uitgevers B.V., Groningen 2012.
 17 Sinds 2009 werken de grootbanken, ABN AMRO, ING en Rabobank, samen in het Financiële Rapportages Coöperatief (FRC) dat zich heeft aangesloten bij het SBR Programma. Het FRC is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en het gebruik van de Bancaire Infrastructurele Voorziening (BIV) voor de aanlevering van SBR-berichten naar de aangesloten banken. De BIV is vergelijkbaar met Digipoort.
 18 J. Pasmooij, 'Digitaal rapporteren met XBRL/SBR'. In: A.D. Bac en J.C.A. Gortemaker, *Handboek accountancy*, Suppl. 38, E 1005, p. 1-52, Kluwer, Deventer 2013.

cheorganisatie benchmarks samenstellen.¹⁹ Uit onderzoek blijkt wel dat ruim 80 procent van de brancheorganisaties aangeeft dat hun leden meer benchmarks verwachten. Aangezien de huidige SBR-berichten veelal financiële gegevens bevatten is het ook noodzakelijk dat het MKB zelf gegevens invoert, bijvoorbeeld over de operationele aspecten of de conjunctuur (figuur 2, handmatige invoer). Het is voor brancheorganisaties wel wenselijk om op basis van een eigen sectorale extensie een SBR-bericht te ontwikkelen specifiek voor benchmarkgegevens over productie, commercie, innovatie en conjunctuur, die slechts deels (of niet) in de huidige SBR-berichten voorkomen.

Figuur 2. Informatieketen voor het hergebruik van SBR-berichten door brancheorganisaties.

3.3. Mogelijkheden voor benchmarking

De beperking bij het hergebruik van gegevens uit SBR-berichten is, dat op dit moment niet alle ondernemers van SBR gebruik (laten) maken. In 2013 zijn er in Nederland, afgerond, 602.000 zeer kleine ondernemingen, 53.000 kleine tot middelgrote ondernemingen en 1.500 grote ondernemingen.²⁰ Vooral bij de groep zeer kleine ondernemingen is het ook niet waarschijnlijk dat deze op termijn allemaal gebruik zullen maken van SBR voor een system-to-systemaangifte bij de Belastingdienst of de deponering van de jaarrekening bij de Kamer van Koophandel. De kans dat dit wel gebeurt wordt wel groter als men gebruikmaakt van de diensten van een intermediair zoals een accountant of belastingadviseur. Voor de ondernemers die niet via SBR-berichten bedrijfsgegevens versturen naar uitvragende

partijen wordt wel meestal de mogelijkheid geboden om de gevraagde gegevens in te voeren via een webformulier. Bij het webportaal van de samenwerkende banken voor het insturen van kredietrapportages is dit het geval,²¹ alsook bij de website van de Kamer van Koophandel en die van de Belastingdienst. Het risico blijft daarmee wel aanwezig dat invoerfouten worden gemaakt en dat verschillen ontstaan tussen dezelfde gegevens zoals ingevoerd bij de verschillende uitvragende partijen. Wellicht kunnen de gegevens die door ondernemers via een webformulier worden ontvangen ook als SBR-bericht weer worden teruggestuurd door een uitvragende partij. Dit maakt het mogelijk dat ook een zeer kleine ondernemer dergelijke SBR-berichten kan doorsturen naar een brancheorganisatie ten behoeve van benchmarking (figuur 2). Vervolgens kan de brancheorganisatie de ondernemer verzoeken om ontbrekende gegevens voor benchmarking handmatig in te voeren via een webformulier. Uit onderzoek bleek, dat op deze wijze bij de brancheorganisatie UNETO-VNI een administratieve lastenverlichting kan worden gerealiseerd tot circa 80%.²²

4. IB-winst en VPB

Zoals gezegd, sinds 1 januari 2013 dienen bedrijven of hun accountant, administratiekantoor of belastingadviseur de aangifte voor de vennootschapsbelasting of de inkomstenbelasting bij de Belastingdienst aan te leveren via een SBR-bericht. In deze paragraaf bespreken we de eerste ervaring hiermee en de mogelijkheid om gegevens uit deze aangiften te hergebruiken voor benchmarking.

4.1. Aangiftes 2012

Uit het overzicht in tabel 1 blijkt, dat zowel voor de aangiftes IB-winst 2012 en VPB 2012 het aandeel system-to-system via SBR-berichten substantieel was in 2013, respectievelijk 73% en 83%. In totaal zijn ruim drie maal zoveel aangiftes via SBR ontvangen door de Belastingdienst dan via het webportaal. Bestuderen we deze verhouding per maand dan blijkt dat dit gedurende het jaar is verschoven van 50% via SBR in maart naar 76% in december. Ter vergelijking: in 2012 werden via SBR-berichten 20.061 aangiftes IB-winst 2011 ontvangen en 6.683 aangiftes VPB. Voor 2013 is de stand 624.400 aangiftes IB-winst 2012 en 321.981 aangiftes VPB. Daarmee kan gesteld worden, dat met de verplichtingstelling van SBR voor sytem-to-systemaangifte een stille revolutie heeft plaatsgevonden bij ondernemend Nederland. Gegeven het grote aantal aangiften via SBR is het realistisch om gegevens uit dergelijk SBR-berichten ook te gebruiken voor andere doeleinden.

19 Voor een proof-of-concept is een demonstratie van benchmarking via SBR-berichten beschikbaar op de educatieve leeromgeving van de Hogeschool van Amsterdam: www.arvum-accountants.nl/producten-diensten/benchmarks.

20 SBA Factsheet-2013 Nederland, 2013, s.l. Opvraagbaar: <http://bit.ly/1i0oX35>.

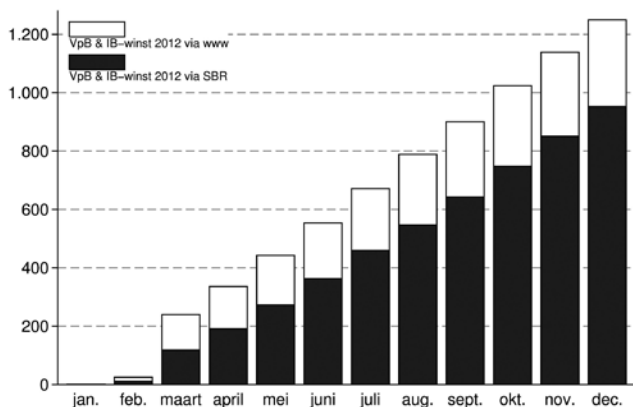
21 Zie hiervoor: www.sbrdirect.nl.

22 Zie noot 12.

Tabel 1. Door de Belastingdienst in 2013 ontvangen aangiften IB-winst 2012 en VPB 2012

	IB-winst		VPB		Totaal	
	in aantallen	in %	in aantallen	in %	in aantallen	in %
SBR	624.400	73%	321.981	83%	946.381	76%
Webportaal	232.232	27%	65.032	17%	297.264	24%
Totaal	856.632	100%	387.013	100%	1.243.645	100%

Bron: De Belastingdienst (2014)

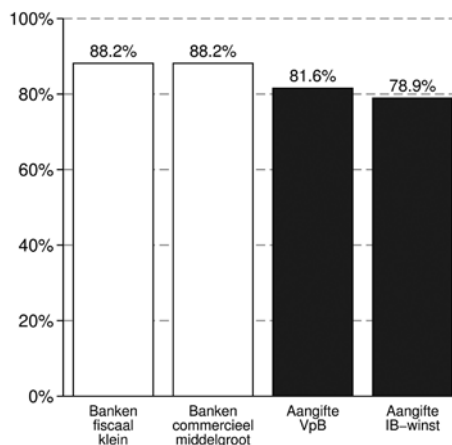

Figuur 3. Beschikbaarheid van 130 gegevens-elementen voor benchmarking in SBR-berichten voor kredietrapportage naar banken en in de aangifte VPB en IB-winst.

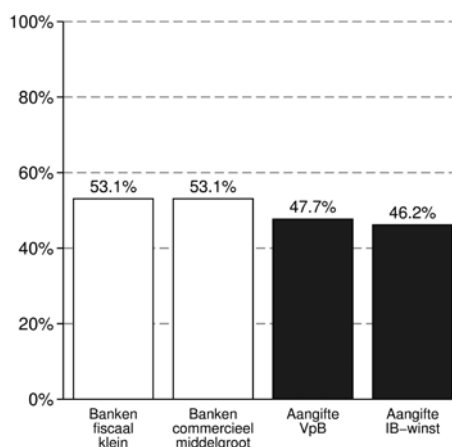
4.2. Aangiften als gegevensbron

Nu rijst de vraag welke gegevens uit de huidige SBR-berichten zijn te gebruiken voor benchmarking en in het bijzonder die van de aangifte VPB en IB-winst.²³ Uit ons onderzoek blijkt, dat brancheorganisaties veel te winnen hebben bij branchespecifieke benchmarking via SBR-berichten.²⁴ Zo komt 88% van de gegevensinhoud van SBR-berichten naar banken en circa 80% naar de Belastingdienst overeen met de gegevensbehoefte voor benchmarking op basis van financiële kengetallen uit de jaarrekening (figuur 4). Brancheorganisaties gebruiken regelmatig gegevens afkomstig uit de jaarrekening van hun leden om de sectorale benchmarkrapportages op te stellen. Het verzamelen van additionele gegevens is overbodig als brancheorganisaties zich beperken tot het benchmarken op de aspecten winstgevendheid, solvabiliteit en de bedrijfsvoering. De SBR-berichten voor de aangifte VPB en IB-winst zijn hiervoor zeer geschikt.

In de praktijk hebben de leden van de meeste branche-organisaties behoefte aan meer benchmarkgegevens dan enkel de financiële kengetallen. Brancheorganisaties willen ook benchmarkinformatie over de productie, commercie, kredietmanagement en de conjunctuur en met een hogere frequentie. Uit de inventarisatie van huidige SBR-berichten blijkt, dat dergelijke gegevens deze voor 53% aanwezig zijn in SBR-berichten voor de kredietrapportage naar banken (figuur 5). In de SBR-berichten voor de aangifte VPB en IB-winst is nog circa 47% van de gevraagde gegevens te vinden. Dit betekent dat de administratieve last bij het MKB zal afnemen voor het verzamelen van alle gegevens voor benchmarking wanneer eerst SBR-berichten worden gebruikt (figuur 2).

Figuur 4. Beschikbaarheid van 76 gegevens-elementen uit de jaarrekening (exploitatie) in SBR-berichten voor kredietrapportage naar banken en de Belastingdienst.

Figuur 5. Beschikbaarheid van 130 gegevens-elementen over de exploitatie, productie, commercie, kredietmanagement en conjunctuur in SBR-berichten naar banken en de Belastingdienst.

23 In ons onderzoek zijn negen SBR-berichten bestudeerd (zie noot 12).

24 Zie noot 12.

5. Conclusie

De standaardisatie van de gegevensuitwisseling tussen het MKB en de Belastingdienst, de Kamer van Koophandel, het CBS en de drie grootbanken wordt mogelijk gemaakt met SBR-berichten; een nieuwe elektronische standaard. De verplichte system-to-systemaangifte VPB en IB-winst sinds 1 januari 2013 mag een succes worden genoemd aangezien dat jaar ruim twee derde van de bedrijven in Nederland hiervan gebruikmaakten. Dit is ook aanleiding om hergebruik te overwegen van SBR-berichten voor, bijvoorbeeld, benchmarking en kredietinformatie. Dit idee is realistisch, zeker omdat uit onderzoek bleek dat een grote meerderheid van brancheorganisaties en intermediairs bereid is om hieraan mee te werken, mits dit veilig en anoniem gebeurt en met instemming van hun leden of klanten.

De gestage toename van het aantal via SBR verplicht in te zenden aangiften naar de Belastingdienst kan een positief effect hebben op het hergebruik van de gegevens voor benchmarking. Echter, de aangifte IB-winst en VPB alleen voorzien niet in 100% van de benchmarkbehoefte bij het MKB. Alhoewel met SBR-berichten een goede start mogelijk is voor het hergebruik van bedrijfsgegevens voor benchmarking is uiteindelijk de beste oplossing om een apart benchmarkbericht te laten maken voor dit doel. Ook zeer kleine bedrijven kunnen hiervan profiteren zodra de uitvragende partijen, zoals de Belastingdienst of de Kamer van Koophandel, zelf een SBR-bericht terugsturen na ontvangst van gegevens via een webformulier. Op deze wijze kan in principe heel het MKB regelmatig worden voorzien van relevante benchmarkrapportages door brancheorganisaties.